

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การบริหารมีความสัมพันธ์กับมนุษย์มาเป็นเวลาช้านาน มนุษย์อยู่ในสิ่งแวดล้อมและได้รับประสบการณ์การมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม มนุษย์ประมวลประสบการณ์เหล่านั้นมาถ่ายทอดให้กับชนรุ่นหลัง การศึกษาอย่างไม่เป็นทางการจึงได้เกิดขึ้น และได้รับการถ่ายทอดคิดต่อกันมา โดยอาศัยชีวิตความเป็นอยู่ของคนรุ่นก่อน ๆ ชีวิตและการศึกษาจึงควบคู่กันตลอดเวลา แต่เมื่อมีความรู้ใหม่เกิดขึ้น สิ่งแวดล้อมเริ่มมีความซับซ้อนเพิ่มขึ้นเช่นเดียวกัน มนุษย์จึงเริ่มรวมกลุ่มกันเข้าเป็นชุมชนเล็ก ๆ และต่อมาก็พัฒนาขึ้นเป็นชุมชนใหญ่เพื่อสนองความต้องการของตนเอง ทั้งทางกายภาพของคนและทางสังคม จากความซับซ้อนของชีวิต ทำให้การทำงานของบุคคลต้องอาศัยความเชี่ยวชาญมากขึ้นและการศึกษาก็ได้กลายมาเป็นกิจกรรมที่ซับซ้อนที่จะต้องจัดตั้งสถาบันขึ้นเพื่อถ่ายทอดความรู้ ทำให้ต้องมีการจัดตั้งโรงเรียนขึ้น (ชาญชัย อวจินสมาจาร, 2541, หน้า 26)

โรงเรียนเป็นองค์การที่มนุษย์สร้างขึ้นในสังคม ทุกสังคมจัดตั้งขึ้นเพื่อให้ทำหน้าที่ดูแลการศึกษาของเยาวชน ที่อยู่ในความรับผิดชอบของโรงเรียนนั้น ๆ โดยตรง ภารกิจหลักที่สำคัญของโรงเรียน คือ “การพัฒนาเยาวชนหรือการพัฒนาคน ให้เป็นคนทั้งคนที่สมบูรณ์”

ในการบริหารโรงเรียนจะมีนักบริหาร หรือมีผู้บริหารประจำโรงเรียน เป็นผู้ทำหน้าที่กำกับดูแลควบคุมและจัดการให้โรงเรียนดำเนินการ และทุ่มเทความพยายามในการดำเนินงานทั้งปวงของโรงเรียน เพื่อการพัฒนาเด็กหรือเยาวชนที่อยู่ในความรับผิดชอบ ให้บรรลุผลตามภารกิจและวัตถุประสงค์ขององค์การหรือที่มีชื่อเรียกว่าโรงเรียน (อุทัย บุญประเสริฐ, 2540, หน้า 3)

กระทรวงศึกษาธิการ มีนโยบายที่จะดำเนินการปฏิรูปการศึกษาทั้งระบบ โดยได้จัดการศึกษารูปแบบใหม่ 5 รูปแบบ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2545) และโรงเรียนสองภาษาเป็นรูปแบบหนึ่งที่กระทรวงศึกษาธิการมอบหมายให้โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา โรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ที่มีศักยภาพและความพร้อมเพียงพอในทุกด้าน ดำเนินการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ โดยเล็งเห็นว่าสังคมโลกในปัจจุบันเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ ภาษาอังกฤษจึงเป็นเรื่องสำคัญที่จะใช้เป็นเครื่องมือในการสื่อสาร สืบค้นหาความรู้ในแหล่งข้อมูล ข่าวสาร และเทคโนโลยีที่ทันสมัย ดังนั้น การเตรียมความพร้อมเยาวชนไทยให้มีคุณภาพ และศักยภาพทางด้านภาษา เพื่อก้าวให้ทันกับ

ความเป็นไปของโลกปัจจุบันและอนาคต (กรมสามัญศึกษา, 2546, หน้า 1) จึงต้องเตรียมความพร้อมในด้านภาษาอังกฤษให้กับเยาวชน

ตั้งแต่ปีการศึกษา 2538 เป็นต้นมา ได้มีการเปิดสอนโรงเรียนสองภาษาหรือโรงเรียนที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อการเรียนการสอน โรงเรียนสองภาษาจึงเป็นโรงเรียนที่จัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการทุกประการ หากใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อในการสอนแตกต่างจากโรงเรียนนานาชาติซึ่งใช้หลักสูตรของต่างประเทศแล้วแต่จะมีที่มาจากประเทศใด โดยในปีพ.ศ. 2538 โรงเรียนเอกชน 3 โรงเรียนในเขตกรุงเทพมหานคร คือ วิทยาลัยกรุงเทพคริสเตียน โรงเรียนสารสาสน์เอกตรา และโรงเรียนอุดมศึกษาได้รับอนุญาตให้ดำเนินการสอนแบบสองภาษา (มีชื่อเรียกเป็นทางการว่า “โครงการใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อการสอนในโรงเรียนเอกชน หรือ English in Thai Private) ซึ่งเป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปว่านักเรียนที่พูดได้สองภาษาจะมีความสามารถในการสื่อสาร และมีความยืดหยุ่นทางภาษามากกว่าและยังสามารถพัฒนาทักษะต่าง ๆ ความคิดสร้างสรรค์ และระบบในการแก้ปัญหาได้เป็นอย่างดี สามารถทำงานทำได้ง่าย เข้าใจวัฒนธรรมที่แตกต่างและเรียนรู้ที่จะอยู่ร่วมกันอย่างสมคูลย์ (สุชาดา เปลี่ยนสุภาพ, 2546, หน้า 80) ดังนั้นแล้วนักเรียนที่ได้รับการศึกษาจากโรงเรียนที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อการเรียนจะได้เล่าเรียนเนื้อหาเดียวกับเด็ก ๆ ในโรงเรียนปกติทั่วไป เพียงแต่จะได้เรียนเนื้อหาวิชาการต่าง ๆ เป็นภาษาอังกฤษแทนที่ภาษาไทย ผู้เรียนตามโครงการนี้ย่อมมีทักษะความรู้ความสามารถทางภาษาอังกฤษมากกว่านักเรียนที่เรียนภาษาอังกฤษเฉพาะในชั่วโมงวิชาภาษาอังกฤษเท่านั้น (สุทธิพงษ์ ยงค์กมล, 2544, หน้า 60)

โรงเรียนที่ประสบผลสำเร็จนั้นจะต้องมีการสร้างเสริมพัฒนาการเรียนของผู้เรียนในทุกด้านทั้งทางร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ให้เต็มตามวัยและศักยภาพของผู้เรียน ดังนั้นการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเป็นส่วนที่มีอิทธิพลเป็นอย่างยิ่ง ดังเช่น ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2535, หน้า 21) ได้กล่าวไว้ว่า การบริหารงานวิชาการ ถือว่าเป็นหัวใจของการบริหารสถานศึกษาทั้งนี้เพราะจุดมุ่งหมายของสถานศึกษาก็คือ การจัดการศึกษา คุณภาพ และมาตรฐานของสถานศึกษา จึงอยู่ที่งานด้านวิชาการ หลักการบริหารงานด้านวิชาการ คือ หลักแห่งประสิทธิภาพและประสิทธิผล กิตติมา ปรีดีติลล (2532, หน้า 55) มีความคิดเห็นเช่นเดียวกันว่า งานวิชาการเป็นงานที่มีขอบข่ายกว้างขวาง และมีความสำคัญมากต่อหน่วยงานการศึกษา หรือโรงเรียน เปรียบเสมือนเป็นหัวใจของโรงเรียนทีเดียว การบริหารงานของโรงเรียนทุกอย่างก็เพื่อตอบสนองความสำเร็จของผลงานทางวิชาการ หรือการเรียนการสอน ดังนั้นจุดมุ่งหมายของงานวิชาการอยู่ที่การสร้างนักเรียนให้มีคุณภาพ ให้มีความรู้ มีจริยธรรม และมีคุณสมบัติที่ต้องการ

จากการที่กรุงเทพมหานครเป็นเมืองหลวงของประเทศไทย ทำให้กรุงเทพมหานครเป็นเมืองที่มีการเปลี่ยนแปลงและปรับตัวอย่างรวดเร็ว เพื่อรองรับความเจริญก้าวหน้าในทุก ๆ ด้าน อาทิ ด้านการศึกษา ด้านเทคโนโลยี และด้านการสื่อสาร เป็นสาเหตุทำให้ผู้คนในเขตกรุงเทพมหานครมีความต้องการใช้ภาษาอังกฤษมากขึ้น เนื่องจากภาษาอังกฤษเป็นภาษากลางสำหรับการสื่อสารและการใช้ภาษาอังกฤษยังแพร่อยู่ในทุก ๆ กิจกรรมของการดำรงชีวิต (สุทธิพงศ์ ขงศ์กมล, 2544, หน้า 60) เช่นเดียวกับที่รัชพินทร์ กิจนุสนธิ์ (2545, หน้า 13) กล่าวว่าจากการที่รัฐบาลมีนโยบายที่จะกระจายความเจริญทางด้านเศรษฐกิจไปสู่ภูมิภาค ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 5 พ.ศ. 2525 – 2529 และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 6 พ.ศ. 2530 – 2534 ทำให้มีการคัดเลือกพื้นที่ทางภาคตะวันออก เพื่อเป็นการกระจายความเจริญไปสู่ภูมิภาค เนื่องจากภาคตะวันออกอยู่ไม่ไกลจากกรุงเทพมหานครมากนัก มีปัจจัยพื้นฐานที่ค่อนข้างสมบูรณ์ นั่นคือมีเครือข่ายด้านการคมนาคม การสื่อสารเชื่อมโยงที่ดี มีท่าเรือน้ำลึก ถ้าธรรมชาติ พื้นที่ที่ได้รับการพัฒนาเป็นนิคมอุตสาหกรรมมีสาธารณูปโภคต่าง ๆ สิ่งเหล่านี้จึงเป็นปัจจัยที่จูงใจให้ภาคเอกชนเข้ามาลงทุนในด้านอุตสาหกรรม ทั้งอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็กประเภทต่าง ๆ รวมทั้งยังเป็นศูนย์กลางของภูมิภาคในด้านธุรกิจการค้า การบริการและการท่องเที่ยว ทำให้เกิดความต้องการการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการติดต่อสื่อสารแลกเปลี่ยนกันกับในเขตกรุงเทพมหานคร

โครงการใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อการสอนจึงเป็นหนึ่งในนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ ในการที่จะเร่งรัดพัฒนาให้คนไทยมีทักษะด้านภาษาอังกฤษด้วยการส่งเสริมให้มีการจัดตั้งโรงเรียนที่เปิดสอนโครงการใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อการสอนตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ ได้ตั้งแต่ปีการศึกษา 2538 เป็นต้นมา (สุทธิพงศ์ ขงศ์กมล, 2544, หน้า 61) และเนื่องจากโรงเรียนเอกชนซึ่งจัดการเรียนการสอนโดยใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อหรือโรงเรียนสองภาษา มีความแตกต่างไปจากโรงเรียนเอกชนทั่ว ๆ ไป และโรงเรียนในสังกัดอื่น คือมีการใช้สื่อการเรียนการสอนถึงสองภาษา คือ ภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ทำให้ยังต้องเพิ่มความระมัดระวังและต้องมีความพร้อมในการจัดการศึกษาให้กับผู้เรียน ปัจจุบันบางโรงเรียนที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อการสอนจะพบปัญหาที่มีสาเหตุจากแนวนโยบายการบริหารจัดการที่เน้นประโยชน์ด้านธุรกิจเป็นหลักปัญหาที่พบคือ การขาดการประสานงานระหว่างครูหลักสูตร English Program และครูหลักสูตรปกติ โรงเรียนให้ความสำคัญกับครูหลักสูตร English Program มากกว่าอย่างเห็นได้ชัด โดยเฉพาะผลตอบแทนและเงินพิเศษต่าง ๆ เกิดความเหลื่อมล้ำ และทัศนคติที่ไม่ดีของเด็กหลักสูตรปกติขณะเดียวกันแม้จะกำหนดเกณฑ์การคัดเลือก แต่ในทางปฏิบัติกลับไม่ได้คำนึงถึงพื้นฐานความพร้อมในการเรียนของเด็ก เพราะพบว่ามียุติเด็กเรียนอ่อน หรือเด็กที่มีอาการออทิสติกเข้าร่วมหลักสูตร ทำให้เด็กมีความเครียด (แฉ โรงเรียนสองภาษาทำเด็กเครียด, 2546)

จากปัญหาและความสำคัญของการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนเอกชนที่เปิดสอน
โครงการใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อการสอนในระดับประถมศึกษา นั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะ
ศึกษาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนที่เปิดสอนโครงการใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อ
การสอนในเขตกรุงเทพมหานครและในเขตภาคตะวันออกเพื่อเปรียบเทียบว่ามีความแตกต่างกัน
อย่างไร และเพื่อก่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจอันจะเป็นประโยชน์ต่อการบริหารงานของโรงเรียน
สองภาษา และจะได้นำไปประยุกต์ใช้เป็นแนวทางสำหรับการพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียน
การสอนของโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษา
ในเขตกรุงเทพมหานครและภาคตะวันออกที่เปิดสอนโครงการใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อการสอน
2. เพื่อเปรียบเทียบปัญหาการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษา
ในเขตกรุงเทพมหานครและภาคตะวันออกที่เปิดสอนโครงการใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อการสอน
จำแนกตามขนาดของโรงเรียน
3. เพื่อเปรียบเทียบปัญหาการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษา
ในเขตกรุงเทพมหานครและภาคตะวันออกที่เปิดสอนโครงการใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อการสอน
จำแนกตามสถานภาพของบุคลากร
4. เพื่อเปรียบเทียบปัญหาการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษา
ในเขตกรุงเทพมหานครและภาคตะวันออกที่เปิดสอนโครงการใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อการสอน
จำแนกตามที่ตั้งของโรงเรียน
5. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนเอกชนระดับใน
เขตกรุงเทพมหานครและภาคตะวันออกประถมศึกษาที่เปิดสอนโครงการใช้ภาษาอังกฤษเป็น
สื่อการสอน

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลการวิจัยที่ได้จะเป็นประโยชน์ต่อโรงเรียนเอกชนที่เปิดสอนโครงการใช้ภาษาอังกฤษ
เป็นสื่อการสอนในระดับประถมศึกษา ในการใช้เป็นแนวทางเพื่อพัฒนาและปรับปรุงการดำเนิน
การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น อีกทั้งยังเป็นประโยชน์ในด้าน
การวางแผนการจัดการศึกษาในโรงเรียนที่กำลังดำเนินการ และโรงเรียนที่กำลังจะจัดตั้งขึ้นใหม่
ในอนาคต

คำถามในการวิจัย

1. ปัญหาการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนเอกชนในเขตกรุงเทพมหานครและภาคตะวันออกที่เปิดสอนโครงการใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อการสอนในระดับประถมศึกษา จำแนกตามขนาดของโรงเรียนอยู่ในระดับใด
2. ปัญหาการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนเอกชนในเขตกรุงเทพมหานครและภาคตะวันออกที่เปิดสอนโครงการใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อการสอนในระดับประถมศึกษา จำแนกตามขนาดของโรงเรียนมีความแตกต่างกันหรือไม่
3. ปัญหาการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนเอกชนในเขตกรุงเทพมหานครและภาคตะวันออกที่เปิดสอนโครงการใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อการสอนในระดับประถมศึกษา จำแนกตามสถานภาพของบุคลากรอยู่ในระดับใด
4. ปัญหาการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนเอกชนในเขตกรุงเทพมหานครและภาคตะวันออกที่เปิดสอนโครงการใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อการสอนในระดับประถมศึกษา จำแนกตามสถานภาพของบุคลากรมีความแตกต่างกันหรือไม่
5. ปัญหาการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนเอกชนในเขตกรุงเทพมหานครและภาคตะวันออกที่เปิดสอนโครงการใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อการสอนในระดับประถมศึกษา จำแนกตามที่ตั้งของโรงเรียน อยู่ในระดับใด
6. ปัญหาการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนเอกชนในเขตกรุงเทพมหานครและภาคตะวันออกที่เปิดสอนโครงการใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อการสอนในระดับประถมศึกษา จำแนกตามที่ตั้งของโรงเรียนมีความแตกต่างกันหรือไม่
7. แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนเอกชนในเขตกรุงเทพมหานครและภาคตะวันออกที่เปิดสอนโครงการใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อการสอนในระดับประถมศึกษา เป็นอย่างไร

สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า

1. ปัญหาการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนเอกชนในเขตกรุงเทพมหานครและภาคตะวันออกที่เปิดสอนโครงการใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อการสอนในระดับประถมศึกษา จำแนกตามขนาดของโรงเรียนมีความแตกต่างกัน
2. ปัญหาการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนเอกชนในเขตกรุงเทพมหานครและภาคตะวันออกที่เปิดสอนโครงการใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อการสอนในระดับประถมศึกษา จำแนกตามสถานภาพของบุคลากรมีความแตกต่างกัน

3. ปัญหาการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนเอกชนในเขตกรุงเทพมหานครและภาคตะวันออกที่เปิดสอนโครงการใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อการสอนในระดับประถมศึกษา จำแนกตามที่ตั้งของโรงเรียนมีความแตกต่างกัน

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ขอบเขตของเนื้อหา ในการศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนเอกชนในเขตกรุงเทพมหานครและภาคตะวันออก ที่เปิดสอนโครงการใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อการสอนในระดับประถมศึกษา โดยอาศัยแนวคิดของคู่มือการใช้หลักสูตร พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ของกระทรวงศึกษาธิการ และคำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ ที่ วก 1065/2544 เรื่องให้ใช้นโยบาย หลักเกณฑ์ และวิธีการการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ ซึ่งสรุปเป็นกรอบแนวคิดการบริหารงานวิชาการ 6 ด้าน คือ

- 1.1 ด้านการวางแผนงานวิชาการ
- 1.2 ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้
- 1.3 ด้านการจัดการเรียนการสอน
- 1.4 ด้านสื่อการเรียนการสอน
- 1.5 ด้านการนิเทศการศึกษา
- 1.6 ด้านการวัดผลประเมินผล

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ ครูผู้สอน โรงเรียนเอกชนในเขตกรุงเทพมหานครและภาคตะวันออกที่เปิดสอนโครงการใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อการสอนในระดับประถมศึกษา จำนวน 1,011 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ ครูผู้สอน โรงเรียนเอกชนในเขตกรุงเทพมหานครและภาคตะวันออกที่เปิดสอนโครงการใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อการสอนในระดับประถมศึกษา โดยใช้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามสัดส่วนตารางของเครชี และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, p. 608) จำนวน 605 คน

3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่

3.1.1 ขนาดโรงเรียน

3.1.1.1 ขนาดเล็ก

3.1.1.2 ขนาดกลาง

3.1.1.3 ขนาดใหญ่

3.1.2 ตำแหน่งของบุคลากร

3.1.3.1 ผู้บริหารโรงเรียน

3.1.3.2 ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน

3.1.3.3 ครูผู้สอน

3.1.3 ที่ตั้งของโรงเรียน

3.1.3.1 ในเขตกรุงเทพมหานคร

3.1.3.2 ภาควัดวันออก

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่

3.2.1 การบริหารงานวิชาการ โรงเรียนเอกชนในเขตกรุงเทพมหานครและ
ภาควัดวันออก ที่เปิดสอนโครงการใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อการสอนในระดับประถมศึกษา
โดยอาศัยแนวคิดของคู่มือการใช้หลักสูตร พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ของ
กระทรวงศึกษาธิการ และคำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ ที่ วก 1065/2544 เรื่องให้ใช้นโยบาย
หลักเกณฑ์ และวิธีการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ
คือ

3.2.1.1 ด้านการวางแผนงานวิชาการ

3.2.1.2 ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้

3.2.1.3 ด้านการจัดการเรียนการสอน

3.2.1.4 ด้านสื่อการเรียนการสอน

3.2.1.5 ด้านการนิเทศการศึกษา

3.2.1.6 ด้านการวัดผลประเมินผล

3.3 แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนเอกชนในเขต
กรุงเทพมหานครและภาควัดวันออก ที่เปิดสอนโครงการใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อการสอนใน
ระดับประถมศึกษา

3.3.1 ด้านการวางแผนงานวิชาการ

3.3.2 ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้

3.3.3 ด้านการจัดการเรียนการสอน

3.3.4 ด้านสื่อการเรียนการสอน

3.3.5 ด้านการนิเทศการศึกษา

3.3.6 ด้านการวัดผลประเมินผล

กรอบความคิดในการวิจัย

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้วิจัยมุ่งศึกษาปัญหาและแนวทางพัฒนาการบริหารงานวิชา
โรงเรียนเอกชนในเขตกรุงเทพมหานครและภาคตะวันออก ที่เปิดสอนโครงการใช้ภาษาอังกฤษ
เป็นสื่อการสอนในระดับประถมศึกษา โดยอาศัยแนวคิดของกลุ่มการใช้หลักสูตร พุทธศักราช
2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ของกระทรวงศึกษาธิการ และคำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ
ที่ วก 1065/2544 เรื่องให้ใช้นโยบาย หลักเกณฑ์ และวิธีการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร
กระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ ใน 6 ด้าน ดังนี้ ด้านการวางแผนงานวิชาการ ด้านหลักสูตร
และการนำหลักสูตรไปใช้ ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน ด้านการนิเทศ
การศึกษาและด้านการวัดผลประเมินผล และได้กำหนดตัวแปรอิสระเป็นที่ตั้งของโรงเรียน
สถานภาพของบุคลากร ขนาดโรงเรียน ดังภาพที่ 1

ตัวแปรอิสระ

1. ขนาดของโรงเรียน

1.1 ขนาดใหญ่

1.2 ขนาดกลาง

1.3 ขนาดเล็ก

2. สถานภาพบุคลากร

2.1 ผู้บริหารโรงเรียน

2.2 ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน

2.3 ครูผู้สอน

3. ที่ตั้งโรงเรียน

3.1 ในเขตกรุงเทพมหานคร

3.2 ภายนอก

ตัวแปรตาม

ปัญหาการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนที่
เปิดสอนโครงการใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อ

1. ด้านการวางแผนงานวิชาการ
2. ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้
3. ด้านการจัดการเรียนการสอน
4. ด้านสื่อการเรียนการสอน
5. ด้านการนิเทศการศึกษา
6. ด้านการวัดผลและประเมินผล

แนวทางการพัฒนาการบริหารงานบริการ
โรงเรียนที่เปิดสอนโครงการใช้ภาษาอังกฤษ
เป็นสื่อ

1. ด้านการวางแผนงานวิชาการ
2. ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้
3. ด้านการจัดการเรียนการสอน
4. ด้านสื่อการเรียนการสอน
5. ด้านการนิเทศการศึกษา
6. ด้านการวัดผลและประเมินผล

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการศึกษาค้นคว้า

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ปัญหาการบริหารงานวิชาการ หมายถึง อุปสรรคหรือข้อขัดข้องในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนที่เปิดสอน โครงการใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อการสอน วัดได้จากการตอบแบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย 6 ด้าน คือ

1.1 ด้านการวางแผนงานวิชาการ หมายถึง การรวบรวมข้อมูล การดำเนินงาน และการจัดเอกสาร การจัดระเบียบแนวปฏิบัติที่เกี่ยวกับงานวิชาการ และการทำแผนงานวิชาการ โรงเรียนที่เปิดสอนโครงการใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อการสอน

1.2 ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ หมายถึง ด้านความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตร การนำหลักสูตรไปใช้ การกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร การเลือกเนื้อหาวิชา และการจัดหาเอกสารประกอบการสอนไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน โรงเรียนที่เปิดสอนโครงการใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อการสอน

1.3 ด้านการจัดการเรียนการสอน หมายถึง การจัดทำ การจัดใช้ การปรับปรุงแผนการสอนรายวิชา การจัดครูเข้าสอนตามความเหมาะสมและความถนัด การให้ความช่วยเหลือและส่งเสริมอำนวยความสะดวกแก่ครูในการจัดสื่อและการใช้สื่อประกอบการเรียนการสอน การจัดตารางสอน โรงเรียนที่เปิดสอนโครงการใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อการสอน

1.4 ด้านสื่อการเรียนการสอน หมายถึง การจัดหา จัดทำสื่อการเรียนการสอน การนำไปใช้ การเก็บรักษา การส่งเสริมให้ครูสามารถนำสื่อที่อยู่รอบมาใช้อย่างมีประสิทธิภาพในการเรียนการสอน ได้ดีในโรงเรียนที่เปิดสอนโครงการใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อการสอน

1.5 ด้านการนิเทศการศึกษา หมายถึง การช่วยเหลือแนะนำหรือการปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนของครูให้ดีขึ้น โดยความร่วมมือของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อการสอน การจัดประชุมครูเพื่อประโยชน์ในการแลกเปลี่ยนความรู้ทางวิชาการตลอดจนสนับสนุนให้ครูเข้ารับการฝึกอบรม ส่งเสริมสนับสนุนให้ครูมีการค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม เพื่อปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอน

1.6 ด้านการวัดผลและการประเมินผล หมายถึง การดำเนินงานวัดผลการเรียน การสร้างและปรับปรุงเครื่องมือการวัดผลการเรียน การจัดให้มีเอกสารและแบบฟอร์มที่เกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลการเรียน การดำเนินงานเกี่ยวกับหลักฐานการวัดผลและประเมินผลการเรียน โรงเรียนที่เปิดสอนโครงการใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อการสอน

2. แนวทางพัฒนาการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนที่เปิดสอนโครงการใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อการสอน หมายถึง แนวทางพัฒนาในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนที่เปิดสอนโครงการใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อการสอนทั้ง 6 ด้าน ตามความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง

3. โรงเรียนที่เปิดสอนโครงการใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อการสอน หมายถึง โรงเรียนเอกชนที่จัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการ พุทธศักราช 2544 ช่วงชั้นที่ 1 – 2 โดยใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อการสอน เพื่อพัฒนาศักยภาพความสามารถและทักษะทางภาษาของผู้เรียน

4. สถานภาพของบุคลากร หมายถึง ตำแหน่ง หน้าที่ ซึ่งแสดงความรับผิดชอบในการปฏิบัติงานของบุคลากรในโรงเรียนเอกชนที่เปิดสอนโครงการใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อการสอน

4.1 ผู้บริหารโรงเรียน หมายถึง ผู้อำนวยการ ครูใหญ่ ที่ได้รับแต่งตั้งให้บริหารงานโรงเรียนเอกชนที่เปิดสอนโครงการใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อการสอน สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษาเอกชน

4.2 ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน หมายถึง ผู้ช่วยผู้อำนวยการ หรือ ผู้ช่วยครูใหญ่ฝ่ายวิชาการของโรงเรียนเอกชนที่เปิดสอนโครงการใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อการสอน สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษาเอกชน

4.3 ครูผู้สอน หมายถึง ผู้ที่ปฏิบัติหน้าที่สอนในโรงเรียนเอกชนทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติที่เปิดสอนโครงการใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อการสอน สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษาเอกชน

5. ขนาดโรงเรียน หมายถึง ลักษณะโรงเรียนเอกชนซึ่งเปิดสอนตามโครงการใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อการสอน โดยพิจารณาจำนวนนักเรียนเป็นเกณฑ์มาตรฐานของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ซึ่งในการวิจัยนี้จำแนกขนาดโรงเรียนได้เป็น 3 ขนาด ดังนี้

5.1 โรงเรียนขนาดเล็ก หมายถึง โรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียนไม่เกิน 300 คน

5.2 โรงเรียนขนาดกลาง หมายถึง โรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 301- 1,000 คน

5.3 โรงเรียนขนาดใหญ่ หมายถึง โรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 1,001 คน

ขึ้นไป

6. ที่ตั้งโรงเรียน หมายถึง ตำแหน่งของโรงเรียนเอกชนที่เปิดสอนโครงการใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อการเรียนการสอน ได้แก่

6.1 โรงเรียนเอกชนที่เปิดสอนในเขตกรุงเทพมหานคร หมายถึง โรงเรียนเอกชนที่เปิดสอนโครงการใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อการสอน ช่วงชั้นที่ 1-2 ในเขตกรุงเทพมหานคร

6.2 โรงเรียนเอกชนที่เปิดสอนทางภาคตะวันออก หมายถึง โรงเรียนเอกชนที่เปิดสอนโครงการใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อการสอน ช่วงชั้นที่ 1-2 ในเขตภาคตะวันออก ได้แก่ จังหวัดฉะเชิงเทรา ชลบุรี ระยอง นครนายก ปราจีนบุรี จันทบุรี ตราด สระแก้ว